Aan de leden van de gemeenteraad van Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Datum: 6 juli 2026
Onderwerp: Voorgenomen fusie SBO De Piramide en SBO De Horizon – behoud van openbaar speciaal basisonderwijs in Arnhem

per mail via griffie@arnhem.nl

Geachte leden van de raad,

De Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO) heeft kennisgenomen van de Fusie-Effectrapportage (FER) over de voorgenomen fusie tussen SBO De Piramide en SBO De Horizon per 1 augustus 2026. Met deze fusie houdt De Piramide (de openbare school) op te bestaan en wordt het speciaal basisonderwijs in Arnhem Zuid voortgezet onder het bevoegd gezag van Delta Scholengroep, een bestuur voor protestants-christelijk en rooms-katholiek onderwijs. Feitelijk ligt daarmee de opheffing van een openbare school aan u voor. Wij vragen u dit besluit niet te nemen op basis van de nu voorliggende stukken en lichten dat hieronder toe.

Uw verantwoordelijkheid voor voldoende openbaar onderwijs

De Grondwet draagt de overheid op om in elke gemeente te zorgen voor voldoende openbaar onderwijs (artikel 23, vierde lid). De gemeenteraad is daarvan de hoeder. De wetgever heeft de raad om die reden een eigen positie gegeven bij de vrijwillige opheffing van een openbare school door een verzelfstandigd bestuur: het voornemen moet tijdig aan de raad worden meegedeeld en de raad kan besluiten de school in stand te houden. Een besluit waarmee een openbare voorziening uit de gemeente verdwijnt, kan dan ook niet lichtvaardig worden genomen. Het vraagt een eigen, zorgvuldige afweging van uw raad, los van het positieve advies dat het college over de concept-FER heeft uitgebracht.

De wettelijke termijn is verstreken: opheffing per 1 augustus 2026 is niet mogelijk

De wet bepaalt dat een besluit tot vrijwillige opheffing van een openbare school uiterlijk op 1 augustus van het schooljaar voorafgaand aan de beoogde opheffingsdatum aan de gemeenteraad wordt meegedeeld, zodat de raad vóór 1 februari kan besluiten de school in stand te houden (artikelen 148 en 150 van de Wet op het primair onderwijs). Voor een opheffing per 1 augustus 2026 had die mededeling dus uiterlijk op 1 augustus 2025 moeten zijn gedaan. De wet kent één uitzondering: bij een mededeling na 1 augustus maar *uiterlijk* op 1 januari kan de school alleen worden opgeheven onder wettelijke voorwaarden, waaronder de beschikbaarheid van openbaar onderwijs binnen 10 kilometer en met uw uitdrukkelijke instemming vóór 1 februari daaropvolgend. Van een mededeling aan uw raad vóór de wettelijk uiterste datum van 1 januari 2026 is geen sprake, de FER dateert van 21 mei 2026 en het collegeadvies van 12 mei 2026. Daarmee is opheffing van De Piramide per 1 augustus 2026 wettelijk niet mogelijk en ontbeert een besluit van uw raad dat daartoe toch strekt, een wettelijke grondslag. Reeds om deze reden kan uw raad niet met het voorliggende verzoek instemmen.

De FER schiet tekort, juist op het punt van openbaar onderwijs

De FER besteedt in hoofdstuk 6 (‘Effecten op diversiteit’) uitsluitend aandacht aan het SBO-aanbod als zodanig. Aan het verdwijnen van de openbare school wordt in de gehele rapportage één passage gewijd (paragraaf 8.2), waarin op basis van ouderavonden wordt gesteld dat ouders niet voor een andere openbare SBO-school zullen kiezen. Dat is geen effectanalyse. Nergens wordt in kaart gebracht welk openbaar (speciaal) basisonderwijs na de fusie nog beschikbaar is voor leerlingen in Arnhem en omgeving, en wat de fusie betekent voor ouders die bewust voor openbaar onderwijs kiezen. Juist op het punt waarop uw raad een wettelijke verantwoordelijkheid draagt, biedt de rapportage u dus geen basis voor besluitvorming.

Alternatieven zijn niet onderzocht

Paragraaf 3.2 van de FER noemt als alternatieven slechts het opheffen van het SBO en het voortzetten van de samenwerking zonder fusie. De twee alternatieven die het openbaar karakter behouden, ontbreken volledig: een fusie onder het openbare bestuur (Flores Onderwijs) en de samenwerkingsschool (artikel 17d van de Wet op het primair onderwijs). Die laatste vorm heeft de wetgever juist mogelijk gemaakt voor situaties als deze: het samengaan van een openbare en een bijzondere school, met behoud van het openbare karakter binnen één school, wanneer de continuïteit door leerlingendaling onder druk staat. De FER vermeldt bovendien zelf dat beide scholen een open toelatings- en benoemingsbeleid hanteren en dat de verschillen in levensbeschouwelijke identiteit gering zijn. Dat pleit eerder vóór dan tegen een samenwerkingsschool. Niet valt in te zien waarom deze route geen goede oplossing zou zijn; in elk geval had zij serieus onderzocht moeten worden voordat tot opheffing van de openbare school wordt besloten.

Medezeggenschap en personeel: essentiële vragen zijn onbeantwoord

Uit de FER blijkt niet dat de medezeggenschapsraden van beide scholen met de fusie hebben ingestemd. Paragraaf 9.1 vermeldt dat het fusieplan nog ter instemming zal worden voorgelegd en de ondertekeningspagina van de FER is niet ingevuld. Instemming van de medezeggenschapsraden (artikel 10, eerste lid, onder h, van de Wet medezeggenschap op scholen) dient voorafgaand aan de definitieve besluitvorming en dus ook voorafgaand aan uw besluit te zijn verkregen. De instemming van de MR’s met de fusie (en de daaropvolgende opheffing van een van de scholen) is voor de gemeenteraad een belangrijk aspect om mee te wegen. Als die instemming ontbreekt is er ook geen juridische basis voor de gemeenteraad om in te stemmen met het opheffingsbesluit.

Daarnaast blijft onduidelijk wat de fusie betekent voor het personeel van De Piramide, dat overgaat naar een bestuur met een andere grondslag. Is geïnventariseerd of medewerkers onder een bijzondere denominatie willen en kunnen werken? En heeft het voorgeschreven decentraal georganiseerd overleg (DGO) met de vakorganisaties over de personele gevolgen van de overdracht plaatsgevonden? De FER zwijgt hierover.

Er is geen urgentie die aan zorgvuldigheid in de weg staat

De beide scholen werken al zeven jaar intensief samen en de leerlingendaling is al jaren bekend. De FER bevat geen nieuwe feiten die tot besluitvorming op korte termijn dwingen. Nu de wettelijke termijn voor een opheffing per 1 augustus 2026 bovendien is verstreken, is

er alle aanleiding -en ook alle ruimte- om het proces opnieuw en dan zorgvuldig, volledig en binnen de daarvoor geldende kaders en termijnen te doorlopen.

Oproep

Wij roepen u op niet in te stemmen met het voorliggende verzoek dat leidt tot opheffing van SBO De Piramide als openbare school. Vraag de betrokken besturen eerst de alternatieven die het openbaar karakter behouden, waaronder de samenwerkingsschool, serieus te onderzoeken, de effecten op de beschikbaarheid van openbaar onderwijs alsnog in kaart te brengen en de hierboven gestelde vragen over medezeggenschap en personeel te beantwoorden. De VOO denkt daarover graag mee, met uw raad en met de betrokken besturen en medezeggenschapsraden.

Hoogachtend,
Vereniging Openbaar Onderwijs

Marco Frijlink,
voorzitter